



Faktastafett

Undervisningsopplegg til artikkelen «Ugress til middag» og plakaten av løvetann i midten av bladet i Nysgjerrigper nr. 2-2018



AV TUA BJØRKVOLD, FORFATTER, RESSURSLÆRER FOR NYSGJERRIGPER OG STIPENDIAT I NORSK VED HØGSKOLEN I OSLO OG AKERSHUS

- Gir artikkel eller plakat mest informasjon?

Artikkelen «Ugress til middag» gir informasjon om flere viltvoksende planter, til og med ugress, som egner seg til å spises. Informasjonen finnes som brødtekst, i fotografier, gjennom bildetekst og i en tegnet plansje. Noe av informasjonen er overlappende, men noe finnes bare i én av uttrykksformene. Disse uttrykksformene kan man også kalle modaliteter.

De forskjellige modalitetene egner seg til forskjellige ting. Kanskje kan man si at de har potensial til ulike formål. Brødtekst er for eksempel bra for å få fram en handling, mens et bilde gir kjøp informasjon om hvordan noe ser ut. Bildetekster kan gjøre oss oppmerksomme på noe spesielt ved et bilde. Illustrasjoner kan gi framstillinger et mer personlig preg, for eksempel.

I artikkelen «Ugress til middag» er potensialet til ulike modaliteter brukt godt. Vi kan lære om løvetannen gjennom foto, bakgrunnsbilde, brødtekst,

bildetekst og en plansje med både illustrasjon og forklarende tekst. Seks modaliteter er brukt! Hadde teksten vært digital, kunne man også tenkt seg en film av noen som lager løvetannmat, eller intervju med en løvetannspiser. Og i framtiden kunne man kanskje fått lukte og smake også. Men de seks modalitetene gir et godt og bredt inntrykk av løvetann.

Denne gangen skal elevene utforske nettopp hvilke uttrykksformer de mener gir mest informasjon. Elevene skal jobbe to og to. Den ene skal bruke artikkelen, alle tre sidene. Den andre skal kun bruke midtsideplakaten med løvetann. Elevene skal først gjette. Tror de artikkelen eller plakaten gir mest informasjon? Så begynner Faktastafetten, se spill om å finne faktainformasjon. Regler og spill er på elevsiden. La elevene gjøre oppgave 1 på elevsiden **før** de får lese artikkelen i bladet.

Ugress til middag

Planter og blomster som vi anser som ugress, kan vise seg å være det perfekte tilbehøret til maten.

Byllik (Achillea millefolium): De fleste kjenner bylliken som det grønne urteet som brukes i salater og supper. Bladene kan brukes i salater og supper. Bladene kan brukes i salater og supper. Bladene kan brukes i salater og supper.

Ramseløk (Allium ursinum): De fleste kjenner ramseløken som det grønne urteet som brukes i salater og supper. Bladene kan brukes i salater og supper. Bladene kan brukes i salater og supper.

Skvallekål (Agropodium podagraria): De fleste kjenner skvallekålen som det grønne urteet som brukes i salater og supper. Bladene kan brukes i salater og supper. Bladene kan brukes i salater og supper.

Tips!
Bruk både artikkelen og plakaten av løvetann i midten av bladet.

NYSJERRIGPER



Av Tuva Bjørkvold



Oppgaver til «Ugress til middag» og plakaten av løvetann i midten av bladet

1. Mat for folk?

- Tror dere det går an å spise blomster?
- Hvilke blomster tror dere eventuelt det er sunt for mennesker å spise?



2. Faktastafett - et spill om fakta

Se eget ark



3. Detektivlesing

- Hva slags retter kan vi lage av løvetann?
- Hvordan ser skuddene til geitrams ut?
- Hva heter løvetann på minst tre andre språk?



Faktastafett - et spill om fakta

MÅL

Faktastafett
To spillere
Dere trenger:
• spillebrett
• to spillebrikker
• to tekster som handler om det samme, for eksempel en artikkel og en plakat

- Ta stein, saks, papir om hvem som skal begynne.
- Spiller A sier en faktainformasjon fra sin tekst:
Eksempel: Løvetann har gul blomst.
- Spiller B sjekker om han/hun også finner informasjonen i sin tekst.
Hvis JA - A går ett skritt
Hvis NEI - A går to skritt
- Spiller B sier en faktainformasjon fra sin tekst.
- Spiller A sjekker om han/hun også finner faktainformasjonen i sin tekst.
Hvis JA - B går ett skritt
Hvis NEI - B går to skritt
- Fortsett med annenhver faktainformasjon til én er i mål.

START

Faktastafett - et spill om fakta

MÅL

Faktastafett

To spillere

Dere trenger:

- spillebrett
- to spillebrikker
- to tekster som handler om det samme, for eksempel en artikkel og en plakat

1 Ta stein, saks, papir om hvem som skal begynne.

2 Spiller A sier en faktainformasjon fra sin tekst:
Eksempel: Løvetann har gul blomst.

3 Spiller B sjekker om han/hun også finner informasjonen i sin tekst.
Hvis JA - A går ett skritt
Hvis NEI - A går to skritt

4 Spiller B sier en faktainformasjon fra sin tekst.

5 Spiller A sjekker om han/hun også finner faktainformasjonen i sin tekst.
Hvis JA - B går ett skritt
Hvis NEI - B går to skritt

6 Fortsett med annenhver faktainformasjon til én er i mål.